

Sag C-55/20**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

31. januar 2020

Forelæggende ret:

Sąd Dyscyplinary Izby Adwokackiej w Warszawie (Polen)

Afgørelse af:

24 januar 2020

Appellant:

Ministerstwo Sprawiedliwości

Appelindstævnt:R.G.**Sagens hovedgenstand**

Kassationsanke vedrørende et retsspørgsmål iværksat af Justitsministeren til prøvelse af kendelse af 8. august 2019 om afslutning af disciplinærundersøgelse i advokat R.G.'s sag.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

- Anvendelse af kapitel III i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked, herunder artikel 10, stk. 6, i disciplinærsager mod advokater og udenlandske advokater, som er optaget i advokatsamfundet;
- Kassationsanke iværksat ved en domstol, der har vist sig ikke at være en uafhængig og upartisk domstol i henhold til chartrets artikel 47;
- Beføjelserne for Prokuratora Generalnego (generalstatsadvokaten, Polen) og Rzecznika Praw Obywatelskich (den polske ombudsmand) til at iværksætte kassationsanke vedrørende et retsspørgsmål til prøvelse af afgørelser truffet af adwokackiego sądu dyscyplinarnego (advokatnævnet).

Præjudicielle spørgsmål

- 1) Finder bestemmelserne i kapitel III i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december om tjenesteydelser i det indre marked (herefter: »tjenesteydelsesdirektivet«), herunder artikel 10, stk. 6, anvendelse på undersøgelser af disciplinæransvaret for *advokaci* (advokater) og udenlandske advokater, som er optaget i advokatsamfundet, hvorunder advokater kan idømmes bøde, få suspenderet deres erhvervsvirksomhed eller blive ekskluderet fra advokatsamfundet, og hvor udenlandske advokater særligt kan idømmes bøde, blive suspenderet fra at yde juridisk bistand i Republikken Polen eller få et forbud mod at yde juridisk bistand i Republikken Polen? Såfremt spørgsmålet besvares bekræftende, finder Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter: »chartret«), herunder artikel 47, da anvendelse på sådanne sager, som føres ved advokatnævnet, hvis afgørelser ikke kan appelleres til de nationale domstole eller hvor sådanne afgørelser kun undtagelsesvis kan appelleres, hvilket vil være i form en kassationsanke til Sąd Najwyższy (den øverste domstol), herunder i tilfælde, hvor samtlige relevante forhold vedrører en enkelt medlemsstat?
- 2) I sager som den, der er nævnt i det første spørgsmål, hvor det organ, der i henhold til national ret har kompetence til at tage stilling til en kassationsanke iværksat til prøvelse af afgørelser eller kendelser truffet af advokatnævnet eller appel til prøvelse afslag på iværksættelse af en sådan kassationsanke, ikke er en uafhængig og upartisk domstol, som omhandlet i chartrets artikel 47, som følge af Sąd Najwyższys (øverste domstol) afgørelse af 5. december 2019, sagsnummer III PO 7/18, er det da nødvendigt at se bort fra de nationale bestemmelser, der fastlægger kompetencen for et sådant organ, og har advokatnævnet pligt til at henvise en sådan kassationsanke vedrørende et retsspørgsmål til den retsinstans, som ville være kompetent, hvis de førnævnte bestemmelser ikke forhindrede det?
- 3) I sager som den, der er nævnt i det første spørgsmål, hvor der ifølge advokatnævnets praksis hverken kan iværksættes kassationsanke til prøvelse af dette nævns afgørelser eller kendelser af Prokuratorowi Generalnemu (generalstatsadvokat) eller af Rzecznikowi Praw Obywatelskich (ombudsmand) er denne praksis da:
 - a) i modstrid med Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego (afdelingen for disciplinærsager ved den øverste domstol) retspraksis, som følger af afgørelse af 27. november 2019, der blev afsagt af syv dommere, sagsnummer II DSI 67/18, dvs. det organ, som i overensstemmelse med gældende national ret er kompetent til at behandle appeller til prøvelse af afslag på at

iværksætte kassationsanke, men som af advokatnævnet, og i overensstemmelse med afgørelse truffet af Sąd Najwyższy (øverste domstol) den 5. december 2019, sagsnummer III PO 7/18, ikke kan anses for at være en uafhængig og upartisk domstol, som omhandlet i chartrets artikel 47,

- b) i overensstemmelse med den retspraksis, som tidligere er kommet til udtryk af Izba Karna Sądu Najwyższego (afdelingen for straffesager ved den øverste domstol), dvs. et domstolsorgan, som ville være kompetent til at behandle en sådan appel, hvis ikke de førnævnte bestemmelser var til hinder herfor,

kan (eller bør) advokatnævnet da se bort fra den retspraksis, som Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego (afdelingen for disciplinærsager ved den øverste domstol) har givet udtryk for?

- 4) Hvis der i en sag, som den, der er omtalt i det tredje spørgsmål, er indgivet en appel til et af advokatnævnet af justitsministeren, og:
 - a) en af de faktorer, som Sąd Najwyższy (øverste domstol) udtalte sig om i afgørelse af 5. december 2019, sagsnummer III PO 7/18, og som også er advokatnævnets vurdering, som begrundet antagelsen om, at Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego (afdelingen for disciplinærsager ved den øverste domstol), dvs. det organ, der er nævnt i spørgsmål 3a, ikke er en uafhængig og upartisk domstol, som omhandlet i chartrets artikel 47, foreligger, nemlig den udøvende magts indflydelse, herunder justitsministerens, på afdelingens sammensætning,
 - b) Prokuratora Generalnego (generalstatsadvokaten), som – i overensstemmelse med Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego (afdelingen for disciplinærsager ved den øverste domstol) retspraksis, dvs. det organ, der er nævnt i spørgsmål 3a – skulle have ret til at iværksætte kassationsanke vedrørende et retsspørgsmål til prøvelse af en kendelse afsagt efter appel, mens det efter Izba Karna Sądu Najwyższego (afdelingen for straffesager ved den øverste domstol) stillingstagen, dvs. den retsinstans, der er nævnt i spørgsmål 3b, og i overensstemmelse med advokatnævnets praksis, ikke har kompetence til at iværksætte en sådan kassationsanke, idet denne kompetence i henhold til loven er tillagt justitsministeren,

bør advokatnævnet da udsætte sagen uden at træffe afgørelse, hvis dette er den eneste måde, hvorpå man kan efterleve chartrets artikel 47, og i særdeleshed undgå indblanding fra et organ, som ikke er uafhængigt og upartisk, som omhandlet i denne artikel?

Anførte EU-retlige bestemmelser

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked, artikel 10, stk. 6

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, artikel 47

Anførte nationale bestemmelser

Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (lov af 26.5.1982 om advokater) (herefter »advokatloven«), artikel 11, stk. 2, artikel 39, nr. 1, artikel 40, nr. 1 og 2, artikel 51, artikel 54, stk. 1, artikel 56, nr. 1 og 3, artikel 63, artikel 80, artikel 81, stk. 1, artikel 82, stk. 2, artikel 86, artikel 88a, stk. 1 og 4, artikel 89, artikel 91, artikel 91a, stk. 1, artikel 91b, artikel 91c, artikel 95n;

Ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (lov af 5.7.2002 om udenlandske advokaters juridiske ydelser i Republikken Polen) (herefter »lov om udenlandske advokater«), artikel 4, stk. 1, artikel 10, stk. 1 og 2;

Kodeks postępowania karnego (strafferetsplejeloven) (herefter »strafferetsplejeloven«), artikel 100 § 8, artikel 521;

Ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (lov af 28.1.2016 om den offentlige anklagemyndighed) (herefter »anklagemyndighedsloven«), artikel 1, §2;

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (lov af 8.12.2017 om den øverste domstol) (herefter »lov om den øverste domstol«), artikel 24, artikel 27, §1, nr. 1, litra b), første led;

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

- 1 Den 8. august 2017 modtog Rzecznika Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Warszawie (formanden for advokatrådet ved advokatsamfundet i Warszawa) en skrivelse af 20. juli 2017 fra Prokuratora Krajowego – Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego (statsadvokaten – første vicegeneralstatsadvokat) (herefter »statsadvokaten«) med en anmodning om at igangsætte en disciplinærundersøgelse af advokat R.G. Det var statsadvokatens vurdering, at advokat R.G.'s ytringer af 10. og 11. oktober 2016, hvor han kommenterede på en hypotetisk mulighed for at beskyldte hans klient, D.T., Formand for Det Europæiske Råd, for at have begået en forbrydelse, gik ud over advokatens ytringsfrihed, da ytringerne kunne anses for at have karakter af ulovlige trusler, hvilket – idet der er tale om en strafbar handling – kan medføre disciplinærforfølgning.

- 2 Ved kendelse af 7. november 2017 afviste Rzecznik Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w Warszawie (formanden for advokatrådet ved advokatsamfundet i Warszawa) at indlede en disciplinærundersøgelse. Kendelsen blev som følge af statsadvokatens appel, ophævet af Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej (advokatnævnet) i Warszawa (herefter »advokatnævnet«) den 23. maj 2018, hvorefter sagen blev henvist til formanden for advokatrådet. Ved kendelse af 18. juni 2018 indledte formanden for advokatrådet en disciplinærundersøgelse i sagen om advokat R.G.'s overskridelse af grænserne for ytringsfriheden den 10. og 11. oktober 2016. Ved kendelse af 28. november 2018 indstillede formanden for advokatrådet undersøgelsen, da den begåede handling ikke viste nogen tegn på, at der havde været tale om en disciplinær overtrædelse. Som følge af statsadvokatens og justitsministerens appel blev kendelsen den 13. juni 2019 ophævet af advokatnævnet, og sagen blev hjemvist til fornyet behandling ved formanden for advokatrådet. Ved kendelse af 8. august 2019 indstillede formanden for advokatrådet igen disciplinærundersøgelsen af advokat R.G. Denne kendelse er blevet appelleret af både statsadvokaten og justitsministeren.
- 3 Sagens genstand for advokatnævnet er (kan være) justitsministerens appel, mens formanden for advokatrådet for så vidt angår statsadvokatens appel afviste denne ved kendelse af 30. august 2019; Dog er kendelsen den 10. december 2019 blevet ophævet af advokatnævnet; appellen er til dags dato ikke blevet henvist til formanden for advokatrådet.

Kortfattet begrundelse for forelæggelsen

- 4 Det er advokatnævnets vurdering, at det har kompetence til at forelægge præjudicielle spørgsmål for Domstolen. Advokatnævnet er en ret i artikel 267 TEUF's forstand, idet der er tale om et organ, som er oprettet ved lov, som har en fast karakter, som er uafhængig (advokatlovens artikel 89, stk. 1), som behandler tvister, som afgør sager indbragt af formanden for advokatrådet om straf af advokater samt appelsager om ombudsmandens kendelser om at nægte at indlede eller at indstille disciplinærundersøgelser, anvender processuelle bestemmelser, som følger af lov – advokatloven og strafferetsplejeloven –, dets afgørelser er bindende og håndhæves ved magt, den handler efter parternes anmodning og ikke ex officio, og det er forpligtet til at anvende loven. Desuden er det som sidste instans i artikel 267 TEUF's forstand forpligtet til at forelægge præjudicielle spørgsmål.

Om det første præjudicielle spørgsmål - tjenesteydelsesdirektivet

- 5 Advokatnævnet er i tvivl om fortolkningen af bestemmelserne i tjenesteydelsesdirektivet, og mere specifikt om bestemmelserne i direktivets kapitel III finder anvendelse i sager, som vedrører advokaters og udenlandske advokaters, som er optaget i advokatsamfundet, disciplinæransvar, selv om de væsentligste elementer alene er til stede i én stat. Spørgsmålet er nødvendigt for sagens afgørelse. Hvis bestemmelserne i tjenesteydelsesdirektivets kapitel III

finder anvendelse i sager, som vedrører advokaters og udenlandske advokaters, som er optaget i advokatsamfundet, disciplinæransvar, falder behandlingen af disse sager ind under EU-rettens anvendelsesområde, og er derfor underlagt dens bestemmelser – både for så vidt angår sager, der verserer for advokatnævnet, såvel som sager, der verserer eller kan versere for domstolene eller andre nationale organer på baggrund af appeller til prøvelse af advokatnævnets afgørelser – og under chartrets anvendelsesområde, særligt artikel 47. I så fald har advokatnævnet en forpligtelse i henhold til EU-retten til at sikre, at sager, som verserer for det, er i overensstemmelse med standarden for retfærdig rettergang, som beskrevet i bestemmelsen.

- 6 Advokatnævnet hælder til, at det ovenstående spørgsmål skal besvares bekræftende. Ydelse af juridisk bistand fra advokater, som er etableret i Unionen, falder bestemt inden for anvendelsesområdet af tjenesteydelsesdirektivets artikel 2, stk. 1 – en sådan bistand er en tjenesteydelse, der udføres af tjenesteydere, som er etableret i en medlemsstat, også set i lyset af polsk lov, da advokater i henhold hertil er erhvervsdrivende, som udfører økonomisk aktivitet. Desuden er advokaters ydelse af juridisk bistand ikke omfattet af nogen af undtagelserne i direktivets artikel 2, stk. 2, litra a)-l). Det er advokatnævnets vurdering, at systemet til registrering og sletning fra advokatfortegnelsen svarer til en »tilladelsesordning«, som er omhandlet i tjenesteydelsesdirektivets artikel 4, nr. 6). Disciplinærundersøgelser af advokater indgår også som et element i dette system, da advokatnævnet de facto kan udsætte afgørelser om tilladelse til at udføre advokatvirksomhed (ved idømmelse af en straf i form af suspension af retten til udøvelse af erhvervsaktiviteter eller suspension af retten til at udøve juridisk bistand på Republikken Polens område) eller tilbagekalde en sådan beslutning med virkning i mindst ti år (ved idømmelse af en straf i form af eksklusion fra advokatsamfundet) eller forbud mod at yde juridisk bistand på Republikken Polens område). Så snart en afgørelse fra advokatnævnet bliver endelig, mister den udenlandske advokat – midlertidigt eller permanent – retten til at udføre tjenesteydelser. Dette udgør i det væsentlige en inddragelse af en tilladelse, som omhandlet i direktivets artikel 10, stk. 6.
- 7 Det er ligeledes advokatnævnets vurdering, at tjenesteydelsesdirektivets artikel 3, stk. 1, ikke udelukker anvendelsen af bestemmelserne i kapitel III på de omhandlede disciplinærsager. Bestemmelser i andre direktiver, som regulerer specifikke aspekter af adgangen til at optage og udøve virksomhed, som består i at yde juridisk bistand, inden for rammerne af den fri udveksling af tjenesteydelser eller etableringsretten, kolliderer ikke med bestemmelserne i kapitel III. Under alle omstændigheder vil en sådan kollision, selv om nogle af aspekterne ville være reguleret af direktivets kapitel III, ikke påvirke dens helhed. Disse særdirektiver regulerer alene ydelse af juridisk bistand i det omfang, disse ydelser indeholder et grænseoverskridende element, og som er omfattet af traktatens ret til fri udveksling af tjenesteydelser eller etableringsretten. Imidlertid er anvendelsesområdet for tjenesteydelsesdirektivets kapitel III bredere, da det også omfatter situationer, som alene har en national karakter (Domstolens dom af 30.1.2018, forenede sager C-360/15 og C-31/16, College van Burgemeester en

Wethouders van de gemeente Amersfoort og Visser Vastgoed Beleggingen BV). I rent nationale situationer bør anvendelsen af tjenesteydelsesdirektivets kapitel III således ikke blive berørt af artikel 3, stk. 1.

- 8 Artikel 1, stk. 5, udelukker heller ikke anvendelsen af tjenesteydelsesdirektivets kapitel III på sager ved advokatnævnet. I overensstemmelse med advokatlovens artikel 86 føres disciplinærsagerne uafhængigt af straffesager. Desuden er formålet med disciplinærsager væsentligt anderledes end formålet med straffesager. Disciplinærsagernes formål er at sikre effektiviteten af adgangskontrolsystemet for levering af juridiske ydelser. Det er i den forbindelse et element i »tilladelsesordningen«, uden hvilken sådanne sager ville miste deres *raison d'être*.

Om det andet præjudicielle spørgsmål – kompetence til at behandle en kassationsanke iværksat til afgørelse af et retsspørgsmål eller appeller over afslag på antagelse til realitetsbehandling af sådanne kassationsanker

- 9 Det andet præjudicielle spørgsmål vedrører spørgsmålet om hvilket organ, der har kompetence til at behandle en kassationsanke iværksat til prøvelse af advokatnævnets afgørelser eller appeller til prøvelse af kendelser, hvorved der gives afslag på adgangen til at iværksætte en sådan kassationsanke. I overensstemmelse med lov om den øverste domstols artikel 27 § 1, nr. 1, litra b), første led, er sager, som behandles af Sąd Najwyższy (øverste domstol) i forbindelse med disciplinærsager, som er anlagt på grundlag af advokatloven, omfattet af Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego (afdelingen for disciplinærsager ved den øverste domstol) kompetence (herefter »afdelingen for disciplinærsager«). Spørgsmålet om afdelingen for disciplinærsager er en uafhængig og upartisk domstol, som omhandlet i chartrets artikel 47, har allerede været genstand for en sag ved Domstolen og for Sąd Najwyższy (øverste domstol). Under henvisning til Domstolens dom af 19. november 2019, forenede sager C-585/18, C-624/18 og C-625/18, A.K. (om afdelingen for disciplinærsager ved den øverste domstols uafhængighed) afsagde Sąd Najwyższy (øverste domstol) dom af 5. december 2019, sagsnummer III PO 7/18, hvorefter afdelingen for disciplinærsager ikke fandtes at være en uafhængig og upartisk domstol i chartrets artikel 47's forstand. En af de faktorer, der førte Sąd Najwyższy (øverste domstol) til en sådan konklusion, var indflydelsen fra den udøvende magt, særligt justitsministeren, på sammensætningen af dette organ.
- 10 I denne situation ser det ud til, at det er både muligt og nødvendigt at se bort fra de nationale bestemmelser, der fastlægger kompetencen for Izba Dyscyplinarna (afdelingen for disciplinærsager), dvs. lov om den øverste domstols artikel 27 § 1, nr. 1, litra b), første led. I overensstemmelse med lov om den øverste domstol artikel 24 ville Izba Karna Sądu Najwyższego (afdelingen for straffesager ved den øverste domstol) (herefter »afdelingen for straffesager«) i dette tilfælde have kompetence til at behandle kassationer og appeller, eftersom advokaters disciplinærsager er sager, som behandles efter bestemmelserne i strafferetsplejeloven. Der kræves dog en præcisering fra Domstolen, navnlig om

den ovennævnte konklusion også er berettiget i det omfang beslutningen om at se bort fra de nævnte nationale bestemmelser ikke ville blive truffet af Sąd Najwyższy (øverste domstol), men af advokatnævnet selv.

- 11 I overensstemmelse med national ret er advokatnævnet efter offentliggørelse eller forkyndelse af en afgørelse forpligtet til at oplyse sagens parter (eventuelt også justitsministeren) om fristen og måden for at indbringe en appel eller oplyse om, at der ikke er appelmuligheder. Advokatnævnet ønsker derfor oplyst, om den – henset til indholdet af dommen afsagt af Sąd Najwyższy (øverste domstol) den 5. december 2019 – skal se bort fra ordlyden af lov om den øverste domstols artikel 27 § 1, nr. 1), litra b), første led, og oplyse om, at appellen – såfremt nævnet finder, at der kan iværksættes kassationsanke til prøvelse af dens afgørelse – skal indgives til Izba Karna Sądu Najwyższego (afdelingen for straffesager).
- 12 Det andet spørgsmål er stillet for det tilfælde, at sager, som omhandlet i det første spørgsmål, herunder den foreliggende sag, falder ind under chartrets anvendelsesområde, herunder særligt artikel 47. Denne forudsætning, som er afgørende for, om dette spørgsmål kan antages til realitetsbehandling, vil være opfyldt, såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende. For det andet er der ifølge advokatnævnet grund til at betvivle, at den foreliggende sag har en rent national karakter, eftersom den vedrører advokat R.G.'s handlinger, og denne fungerer som befuldmægtiget for Formanden for Det Europæiske Råd, D.T. For det tredje vil Domstolen – såfremt sagen eller den anvendelige lovgivning har et blot potentielt grænseoverskridende element – finde det EU-element, som er afgørende for dens kompetence. Det er således tilstrækkeligt, at erhvervsdrivende fra andre medlemsstater kan være interesserede i at udøve et reguleret erhverv i en anden medlemsstat (se domme af 11.6.2015, C-98/14 Berlington den deri nævnte retspraksis; af 1.6.2010, forenede sager C-570/07 og C-571/07, Blanco Perez og Chao Gomez; af 19.07.2012, sag C-470/11 Garkalns; af 15.11.2016, sag C-268/15 Ullens de Schooten, præmis 50). For at fastslå, at der findes et EU-element, og at Domstolen har kompetence, er det tiltrækkeligt, at der blandt statsborgere, der anmoder om at udøve en nationalt reguleret økonomisk aktivitet, potentielt kan være statsborgere fra andre medlemsstater (domme af 11.06.2015, sag C-98/14 Berlington; af 15.11.2016, sag C-268/15 Ullens de Schooten, præmis 51). Der kan uden tvivl findes statsborgere fra andre medlemsstater blandt klienterne hos advokaterne i advokatsamfundet i Warszawa, og endda hos advokat R.G selv. For det fjerde kan Domstolens kompetence til at besvare præjudicielle spørgsmål i en sag, hvor samtlige elementer er begrænset til en enkelt medlemsstat, begrundes i den omstændighed, at den nationale lovgivning pålægger den forelæggende ret at fastslå, at en statsborger fra den medlemsstat, hvor denne ret befinder sig, skal have de samme rettigheder som dem, en statsborger fra en anden medlemsstat vil kunne støtte på EU-retten i en tilsvarende situation (dom af 15.11.2016, sag C-268/15, Ullens de Schooten, præmis 52 og den deri nævnte retspraksis). Det er vanskeligt at forestille sig, at der i henhold til polsk ret skulle anvendes andre (højere) standarder ved behandlingen af disciplinærsager for udenlandske advokater fra Unionens medlemsstater, der er optaget i advokatsamfundet, og advokater, der er statsborgere i disse medlemsstater, eller advokater, der yder

tjenesteydelser til statsborgere i andre med medlemsstater, mens andre (lavere) standarder skal anvendes på de resterende advokater, nemlig advokater med polsk statsborgerskab, der arbejder for polske klienter. En sådan omvendt forskelsbehandling er ikke acceptabel i henhold til polsk ret.

Om det tredje præjudicielle spørgsmål – afgørelse om muligheden for at indbringe en kassation

- 13 Af de grunde, der allerede er anført til støtte for det andet spørgsmål, er det ikke blot nødvendigt at præcisere, hvilken myndighed, der har kompetence til at træffe afgørelse i eventuelle kassationsankesager anlagt til prøvelse af advokatnævnets afgørelser eller af appeller til prøvelse af kendelser om afslag på tilladelse til at iværksætte en sådan kassationsanke vedrørende et retsspørgsmål, men ligeledes, om der i det hele taget er en sådan kassationsadgang. Dette gælder såvel med hensyn til indholdet af den udtalelse, som advokatnævnet har pligt til at offentliggøre eller forkynde, men ligeledes med hensyn til dets fortsatte forpligtelser i tilfælde af en kassationsanke, navnlig at sikre overholdelsen af den standard, der følger af chartrets artikel 47. Af de grunde, der er anført i punkt 12 ovenfor, henhører dette spørgsmål under EU-retten, og det henhører under Domstolens kompetence at afklare dette spørgsmål.
- 14 Advokatnævnets tvivl skyldes den omstændighed, at det hidtil har fulgt af retspraksis fra Izba Karna Sądu Najwyższego (afdelingen for straffesager ved den øverste domstol), af den juridiske litteratur samt af advokatnævnets praksis, at det i sager, som den foreliggende, ikke kun er parterne, men også Prokuratorowi Generalnemu (generalstatsadvokaten) og Rzecznikowi Praw Obywatelskich (ombudsmanden), der ikke har adgang til kassationsappel. I sådanne sager er disse organer navnlig ikke omfattet af begrebet ekstraordinær kassationsappel, som omhandlet i strafferetsplejelovens artikel 521. Advokatnævnet tilslutter sig ligeledes denne fortolkning. Imidlertid har Izba Karna Sądu Najwyższego (afdelingen for disciplinærsager ved den øverste domstol) i sin afgørelse, truffet i sammensætningen af syv dommere, af 27. november 2019, sagsnummer II DSI 67/18, i en anden sag vedrørende advokat R.G., fundet, at kassation vedrørende et retsspørgsmål i denne sag kunne antages til realitetsbehandling i henhold til strafferetsplejelovens artikel 521. Dette er ensbetydende med, at Prokurator Generalny (generalstatsadvokaten) og Rzecznik Praw Obywatelskich (ombudsmanden) i sådanne sager kan iværksætte kassationsanke vedrørende retsspørgsmål. Advokatnævnet er derfor i tvivl om, hvorvidt den skal tage hensyn til Izba Dyscyplinarnas (afdelingen for disciplinærsager) fortolkning, som i øvrigt ikke formelt er bindende for nævnet, eller om den må anses for at være uden retlig betydning, eftersom Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego (afdelingen for straffesager) ikke er en uafhængig og upartisk domstol som omhandlet i chartrets artikel 47, som beskrevet ovenfor, jf. Sąd Najwyższy (øverste domstols) afgørelse af 5. december 2019, sagsnummer III PO 7/18.

Om det fjerde præjudicielle spørgsmål – forsikring om, at sagen behandles af en uafhængig og upartisk domstol, som omhandlet i chartrets artikel 47

- 15 I det foreliggende tilfælde skal advokatnævnet træffe afgørelse vedrørende den af justitsministeren iværksatte kassationsanke, idet ministeren ikke har iværksat anken i sin egenskab af part, men som et særligt organ i henhold til advokatlovens artikel 88a, stk. 4, hvilket giver justitsministeren ret til at appellere alle afgørelser. I overensstemmelse med den retspraksis, som Izba Karna Sądu Najwyższego (afdelingen for straffesager) hidtil har fulgt, med juridisk litteratur og med advokatnævnets praksis, kan en eventuel afgørelse truffet af advokatnævnet om at stadfæste en appelleret afgørelse ikke gøres til genstand for en kassationsappel. Den modsatte tilgang blev dog fastslået i sagen om sammensætningen af de syv dommere i Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego (afdelingen for disciplinærsager ved den øverste domstol) af 27. november 2019, sagsnummer II DSI 67/18, hvori det blev anført, at Prokuratorowi Generalnemu (generalstatsadvokaten) har ret til at iværksætte kassationsanke til prøvelse af en sådan kendelse, og i overensstemmelse med anklagemyndighedslovens artikel 1 § 2, tilkommer denne ret tillige justitsministeren. Det afgørende i denne sammenhæng er, at et af de forhold, som fik Sąd Najwyższy (øverste domstol) til at fastslå, at Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego (afdelingen for disciplinærsager ved den øverste domstol) ikke er en uafhængig og upartisk domstol, som omhandlet i chartrets artikel 47, skyldtes forholdet til den udøvende magt, herunder bl.a. den indflydelse, som justitsministeren (i sin egenskab af Prokuratorem Generalnym (generalstatsadvokat)) havde på dets personsammensætning.
- 16 Henset til disse forhold og til den omstændighed, at den foreliggende sag samt sag II DSI 67/18 vedrørte den samme advokat, blev den foreliggende sag anlagt af Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego (første vicegeneralstatsadvokat), og anklagerne mod advokaten vedrørte dennes ytringer om anklagemyndighedens handlinger, ser advokatnævnet en risiko for – selv om foranstaltningerne, der er omhandlet i det andet og det tredje spørgsmål, anvendes, og selv i tilfælde af, at advokatnævnet finder, at der i den foreliggende sag ikke foreligger kassationsadgang, og eventuelt, at appeller iværksat til prøvelse af afslag på behandlinger af sådanne kassationer hører under Izba Karna Sądu Najwyższego (afdelingen for straffesagers) kompetence – at den af Prokuratora Generalnego (generalstatsadvokaten) (justitsministeren) indbragte kassation alligevel vil blive behandlet af Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego (afdelingen for disciplinærsager). En sådan mulighed rejser spørgsmålet om, hvordan advokatnævnet skal handle (bør handle) – hvis det anser risikoen for reel – for at undgå en sådan situation, og således sikre, at standarden i chartrets artikel 47 overholdes i det foreliggende tilfælde.
- 17 Justitsministerens mellemkomst som et særligt organ begrundet en undersøgelse af, om advokatnævnet, når der foreligger en reel risiko som den ovenfor nævnte, skal afvise kassationsankesagen vedrørende et retsspørgsmål, selv om den prima facie synes at kunne antages til realitetsbehandling i medfør af de gældende

bestemmelser. Hvis dette ikke er tilfældet, vil der de facto være tale om en situation, hvor det samme organ til tider handler i sin egenskab af justitsminister, i andre tilfælde i sin egenskab af Prokurator Generalny (generalstatsadvokat), og yderligere i andre tilfælde, som det organ, der beslutter personsammensætningen af Izba Karna Sądu Najwyższego (afdelingen for disciplinærsager ved den øverste domstol), og efterfølgende gives beføjelse til at iværksætte kassationsanke vedrørende et retsspørgsmål, der ikke kan antages til realitetsbehandling i medfør af ustawą kasacji (kassationsloven), og som endelig, når den undersøges som en kassationsanke, vil medføre, at den foreliggende sag ikke vil blive behandlet i overensstemmelse med betingelserne i chartrets artikel 47 om en uafhængig og upartisk domstol.

ARBEJDSDOKUMENT